

tos tankönyvekből kiszemelt példákon kimutatja, hogy az idegen, francia és angol, szellem értékelésében a külföld vak bálványozásában eddig mekkora túlzásba estünk. Még egyoldalú és reánk nézve sértő tartalmú olvasmányok tárgyalásától sem riadtunk vissza. Ilyesmit ezentúl feltétlenül mellőzni kell; a hiányokat és azt, amit az idegen szerzők a maguk nézőpontjából elhallgatnak, tapintatosan pótolni kell. Ellegendő, ha idegen hazafias költeményeket betanulás helyett pusztán olvastatunk; külföldön termelt tan- és segédkönyveket pedig ne használjunk. Lényegesen meg kell szorítani végre az immár túltengő külföldi «reáliák»-at; ezek gyakran a saját nemzeti oktatásunk rovására érvényesülnek. A főgondunk a külföldi irodalmak eszimei megismertetése legyen; használjuk fel azokat a kedély nemesítésére olyképpen, hogy a bármily jogos és érthető gyűlölség ellen küzdve, a kölcsönös megértésnek egyengessük útját. Az esztetikai és etikai oldal mellett főként arra iparkodjunk, aminek híján vagyunk: a szó- és írásbeli nyelvkészségre. Történelmi szempontból az érintkező felületeket kell előnyben részesíteni, ami nem csupán tárgyi okulással jár, hanem a nézőpontok kiszélesítésén kívül mindkét félnek tárgyilagosaabb elbírálását teszi lehetővé. Mindezek nagyjában ránk, magyarokra is illenek, úgyszintén a szerzőnek az a javaslata, mely egy modern-nyelvű iskolai és házi olvasmányi kánonra vonatkozik és nálunk is több ízben felmerült. — A *Monatschrift f. höh. Schulen* febr.-márc. számában dr. Schmidt (Altona) a modern-nyelvi írásbeli gyakorlatokkal foglalkozik igen részletesen. Szóvá teszi a dolgozat anyagát, a szabaddolgozatok tételeit, mindkettőnek számát és terjedelmét, a javítási eljárást, a megbeszélést, végre a dolgozat és a tanuló elbírálását annak alapján. Mindkét ismertetett cikk valóban igen tanulságos, miért is elolvasásukat meggyőződésből ajánljuk t. szaktársainknak. *hf.*

MAGYAR PÆDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Felolvasó ülés 1915 március 20-án.

Fináczy Ernő elnöklésével jelen van Böngérfi János, Bursics Ernő jegyző, Danilovics János, Endrei Gerzson, Erődi Béla, Éltés Mátyás, Fodor Márkus, Gaal Mózes, Gockler Lajos, Gorzó Dénes, Gyulai Ágost, Havas Gyula, Havas Irma, Hegedüs István, Hidasi Sándor, Ilosvay Lajos, Imre Sándor, Kemény Ferenc, Lechnitzky Gyula, Mácsay Károly, Mosdósy Imre, Nagy Zsigmond, Quint József, Répay Dániel, Riegler Ernő, Sebestyénne Stetina Ilona, Somogyi Géza, Székely György, Vida Sándor, Weszely Ödön s mások, mint vendégek.

I. Az *elnök* napirend előtt előadja, hogy mióta a háború kitört

és óriási arányokat öltött, állandóan elmélkedése tárgya volt az a kérdés: vajjon ez a nagy átalakulás minő hatással van és lesz az iskolára. Vajjon nem kellene-e afölött tanácskoznioik az illetékes testületeknek s így M. P. T.-nak is, hogy miképen vegyen tudomást az iskola ezekről a nagy világeseményekről, miképen lehet és legyen tekintettel rájok a maga tanításában, természetesen érintetlenül, hagyásával amaz örök értékeknek, melyeknek állandósága kétségen felül áll s melyek bármilyen hatalmas, de mégis csak múltó eseménytől függetlenek. Arra az eredményre jutott, hogy ebben az irányban a M. P. T.-nak valamit tennie kell. Megerősítette ebben a külföldi különösen a német pedagógiai irodalom, nem ugyan a *Kriegspädagogik* jelszava vagy az a kívánalma, hogy a történelmet és a földrajzot stratégiai szempontból tanítsuk, hanem az a tapasztalat, hogy ott is gondolkodnak a pedagógusok a háború alkotta új helyzet iskolaszerű megítélésének módozatairól. Kapóra jött *dr. Vrba* osztrák iskolai tanácsos levele, melyben az alsó-ausztriai közokt. tanács ily irányú kiadványát megküldte. Azt indítványozza: bízza meg a M. P. T. Imre Sándort, hogy ezt a kérdést tanulmányozza s valamelyik következő ülésen javaslatot tegyen arra nézve, mit kellene tenni, esetleg minő hivatalos útat kellene választani, hogy ez a fontos kérdés megoldásához közelebb hozassék. — A M. P. T. az indítványhoz hozzájárul.

II. *Gockler Lajos* szabadon előadja *Egy új neveléstudományi rendszer alapvonalai* c. dolgozatát (l. M. P. 1915, 3—4. sz.). Az elnök köszönetet mond a teljes érdeklődéssel hallgatott előadásért és — mivel kérdésére az előadó kijelenti, hogy az előadottak megvitátását óhajtja — ezt a következő ülésre kitűzi.

Hivatalos nyugtázás.

I. A M. P. T. pénztárába 1915 márc. 1-től ápr. 26-ig a következő befizetések történtek:

Rendes tagok részéről:

Dr. Szelényi Ödön alapítványára 25 K. Vajdady Gusztáv adománya 10 K.

Kültagok részéről:

Fodor Márkus adománya 22 K.

1913-ra: Horváth J. Nagyvárad. Kámán I. Zalapápa.

1914-re: Bán G. Hajdunánás. Dankó I. Eger. Erdődi Á. Vág-ujhely. Gömöri S. Igló. Horváth J. Nagyvárad. Kajtsa J. Csikszereda. Marek J. Nagyszombat. Nagy J. Barosstelep. Snašel F., Szóts Gy. 1 K., Tomcsányi J. Aranyosmaróth.

1915-re: Ambrus A. Kudzsir. Ambrus A.-né. Andreánszky O. Győr. Ágner L. Bánfi A. Sümeg. Belóczy S. Késmárk. Bernáth L. Sümeg. Brauner L. Csáktornya. Csák A. C. Gödöllő. Danczer B. Dombai Gy. Vác. Ellend J. Sárospatak. Farkas S. Gácsér J. Debreczen. Germán I. Pécs. Gonda J. Makó. Gömöri S. Igló. Hajdú L. Kaposvár. Hortobágyi Zs. Pancsova. Horvay R. Debreczen. Horváth F. Karczag. Horváth K. Pannonhalma. Horváth K. Komárom. Jovánovits Gy. Antalfalva. Kablay I. Ózd. Karai S. Debreczen. Keller I. Mezőtúr. Kempl Gy. Ujvidék. Kertész Ö. Sátoraljaújhely. Kiss G. Kiss J. Nagyzs. Klinda K. Esztergom. Koleszár L. Bánfihunyad. Kőszegi Gy. Kolozsvár. Kroller M. Jászapáti. Maul K. Pozsony. Mészáros M. Vágújhely. Misialovszky H. Pomáz. Molnár I. Budaörs. Moudry H. Szekszárd. Posch Zs. Keszthely. Reskó J. Nagytapolcsány. Révész L. Rózsashegy. Simonffy J. Szombathely. Schmidt Sz. Gödöllő. Steiner M. Szombathely. Szilágyi S. Szombathely L. Jászberény. Szomorú I. Magyarpécska. Szóts Gy. Ujvári M. Székelykeresztur. Vojnóczky I. Vértés O. J. Visnya A. Sopron. Vozáry M. Lőcse. Wágner J. Weinhöld K. Szászsebes. Werner A. Baja.

II. A M. P. T. pénztárába 1915 ápr. 28-tól júl. 1-ig a következő befizetések történtek:

Rendes tagok részéről:

Bursits Ernő Budapest 10 K.

Küllagok részéről:

1912-re: Höger Lajosné Budapest. Kötse István Pápa.

1913-ra: Eckhard F. Bécs. Höger Lajosné. Karay M. Békéscsaba. Kovács F. Baja. Kötse I. Pápa. Laczkovits J. Tata 2 K. Ravasz Á. Szabó M. Torda. Török A. Wéber A.

1914-re: Alszeghy Zs. Amberg J. Balogh J. Nagylősz. Bartalus A. Berta I. Bély M. Bitzó S. Mezőtúr. Domber J. Losoncz. Einzig M. Szentgotthárd. Fallenbüchl F. Nagyszombat. Forgács J. Nyitra. Goschi P. Székesfehérvár. Gragger S. Grúz E. Esztergom. Haltenberger M. Lőcse. Heinrich K. Hittig L. Höger Lajosné. Incze J. Karay M. Békéscsaba. Karsai E. Kassuba D. Eger. Kárpáti Sándorné Rimaszombat. Kisparti J. Vác. Kovács F. Baja. Kötse I. Pápa. Laczkovits J. Tata. Litán G. Rózsashegy. Mészáros Gy. Vágújhely. Mikola S. Nagy Gy. Debreczen. Nemes K. Szilágysomlyó. Neszveda K. Szilágyi somlyó. Otrok M. Trencsén. Petz G. Pruzsinszky J. Ravasz Á. Schandl M. Vác. Schuschny H. Szász A. Eger. Székely K. Baja. Térei J. Székesfehérvár. Theisz Fr. Kisujszállás. Tibolt Á. Keszthely. Török A. Ujsághy G. Nagyszében. Wéber Á. Zrinyi K. Csáktornya.

1915-re: Alszeghy Zs. Amberg J. Temesvár. Balogh J. Nagylősz. Berta I. Bély M. Bitzó S. Mezőtúr. Boros A. Karczag. Domber J. Losoncz. Einzig M. Szentgotthárd. Fallenbüchl F. Nagyszombat. Fehér B. Nyitrabajna. Forgács J. Nyitra. Franz M. Brassó. Gerecs Sz. Kőszeg. Goschi P. Székesfehérvár. Grúz E. Esztergom. Grager R. Haltenberger M. Lőcse. Heinrich K. Hittig L. Höger Lajosné. Jelenik E. Eperjes. Karay M. Békéscsaba. Kardos I. Nyiregyháza. Karsai E. Kassuba D. Eger. Kárpáti Sándorné Rimaszombat. Kisparti J. Vác. Kovács F. Baja. Kovács I. Vágújhely. Kovács L. Kovács J. Erzsébetváros. Kómúves J. Arad. Kronberger M. Nagykikinda. Laczkovits J. Tata. Lechmitzky Gy. Leeb B. Nagyvárad. Litán G. Rózsashegy. Mészáros

Gy. Vágújhely. Mikola S. Mutschenbacher. Gy. Gyula. Nagy Gy. Debrecen. Nemes K. Szilágysomlyó. Neszveda K. Szilágysomlyó. Otrok M. Trencsén. Petz G. Polák J. Prozsinszky J. Ravasz Á. Ruttká F. Debrecen. Suciú Valér Balázsfalva. Schandl M. Vác. Schmidt S. Schuschny H. F. Szántó K. Pozsony. Székely K. Baja. Sziklai J. Eperjes. Szilády Z. Nagyenyed. Szkurkay M. Kisszeben. Theisz Fr. Kisujszállás. Tibolt Á. Keszthely. Török A. Ujsághy G. Nagyszeben. Vida S. Vince Fr. Kolozsvár. Zala I. Losonc.

1916-ra: Kispartí J. Vác. Kraft J. Pápa.

Kérelem. Felkérem a Társaság azon tisztelt tagjait, akik tagdíjaikkal még hátralékban vannak, hogy a hátralékot **mielőbb** címekre juttatni sziveskedjenek. Az alapszabályok 16. §-a értelmében a tagdíj az év első negyedében fizetendő.

Dr. Bozóky Endre,
kir. tan., áll. középisk. igazgató, pénztáros.
Budapest, II., Albrecht-út 31.

A Magyar Pædagogiai Társaság alapítványai.

A «Népművelés» f. é. áprilisi sz.-ban Társaságunk alapítványaira vonatkozóan azt írja, hogy «sehol sem találjuk az alapítványok kimutatását. Ki fog alapítványt tenni, ha nem tudja, mi lesz az általa adományozott pénzzel?» Erre nézve utalok arra, hogy nagygyűléseinken évről-évre pontosan beszámolunk a Társaság vagyonáról, oly módon, mint az alapítása óta szokásba vétetett. Minthogy passzívaink nincsenek, e mód megváltoztatására nincs okunk, annál kevésbbé, mert 1892-től 1913-ig ellene senkinek sem volt kifogása. A pénztár kezelését 1909-ben vettem át s ez időtől kezdve az alapítványok ügye a következő fejlődést mutatja:

Elődöm az 1908. évi leszámolásban (M. P. XVIII. évf. 129. l.) 2750 K készpénzt és 100 K névértékű koronajáradékkötvényt mutatott ki. Az alapítványtőke készpénze 1909-ben (M. P. XIX. évf. 124. l.) 3060 K-ra; 1910-ben (M. P. XX. évf. 122. l.) 3219 K-ra; 1911-ben (M. P. XXI. évf. 125. l.) 3570 K-ra; 1912-ben (M. P. XXII. évf. 180. l.) 3675 K-ra; 1913-ban (M. P. XXIII. évf. 121. l.) az 1131 K-nyi visszatérítéssel 4824 K-ra, végül 1914-ben (M. P. XXIV. évf. 231. l.) 5034 K-ra szaporodott, úgy, hogy a 2 darabra felszaporodott 100 K névértékű koronajáradékkal együtt alapítványtőkének múlt évi december 31-én 5234 K-t tett ki. Kezelésem ideje alatt a szaporulat 2284 K, ami az egész összegnek közel fele. A f. évi május elején ezekhez számítandó az Első Hazai Takarékpénztár József-Ferencvárosi fiókjának 37386. C3. sz. könyvében elhelyezett 658 K 05 fillér, amely összeg részben új alapítványokból, részben az árfolyamkülönbözetből származott s az alapítványtőkének újabb, tetemes megszorodását jelenti. Az egyes alapítványi összegeket befizetésök idején a M. P.-ban rendszeren kimutatjuk.

A pénztáros.